

HANKESUUNNITELMA

Valtakunnallinen ruoka-apu -
ruokajako poikkeustilanteessa
ja sen jälkeen

1.6.2020 – 31.12.2021

SAMARIA RF
Asentajantie-Montörsvägen 12,
06150 Porvoo-Borgå
010 2313 700
samaria-center@samaria.fi
www.samaria.fi

1. Valtakunnallinen ruoka-apu - ruokajako poikkeustilanteessa ja sen jälkeen

Keskeisin syy turvautua ruoka-apuun on syvä taloudellinen huono- osaisuus, josta kärsii kolme neljästä avunsaajasta (1). Korona kriisin vaikutukset huono-osaisuuden kokemuksessa korostuvat. Yhteisölliset toimipisteet ovat suljettuina, lisääntynyt yksinäisyyden kokemus ja pelko kalvavat mieltä. Näin kuvaavat ruoka-aputoimintaa ylläpitävät järjestöt syntynyttä tilannetta. Kokemus taloudellisesta niukkuudesta ja eriarvoisuudesta sisältää tulojen riittämättömyyden, kykenemättömyyden huolehtia veloista sekä kokemuksen tuen katoamisesta, johon yhdistyy huoli myös terveydestä. Taloudellisen huono-osaisuuden lisäksi runsaat kaksi viidesosaa ruoka-avun saajista kärsii myös sosiaalisista ja terveydellisistä hyvinvoinnin vajeista. Nämä kasautuneesti huono-osaiset kokevat terveytensä heikoksi sekä itsensä masentuneeksi, yksinäiseksi ja nälkäiseksi. Kasautunut huono-osaisuus kohdistuu muita useammin työttömiin, keski-ikäisiin, asunnottomiin, päihdeongelmaisiin sekä itsensä eksplisiittisesti huono-osaiseksi kokeviin (1).

Monissa lapsiperheissä toimeentulo on ollut vaikeaa jo ennen epidemiaa. THL:n parin vuoden takaisessa pikkulapsiperheitä koskeneessa tutkimuksessa menojen kattaminen tuloilla oli erittäin hankalaa tai hankalaa äitien arvioimana joka viidennessä perheessä (VTT, dosentti Susanna Kuivalainen, <https://www.etk.fi/blogit/korona-ei-kohtelee-lapsia-samalla-tavalla/>).

Eriarvoisuuden kasvaminen on eri tutkimusten mukaan synnyttänyt ryhmiä, jotka ovat jääneet pysyvästi syrjään suomalaisten muuten korkeasta hyvinvoinnista. Ruoka-avun saajat ovat yksi näistä huono-osaisten ryhmistä (2). He tarvitsevat tukea nyt, mutta myös jatkossa. Näyttää siltä, että ruoka-avun tarve lisääntyy parhaillaan voimakkaasti, mutta tarve jää suuremmaksi akuutin koronakriisin jälkeiselle ajalle myös, johon tämä hakemuskausi osuu. Mikään muu nyt käytössä oleva tukimuoto ei korvaa suoraa ruoka-apua sellaisenaan. Ruoka-apua on tarpeen saada laajasti koko maassamme, ja avun tulee olla nopeasti saatavilla ilman byrokratiaa.

Näistä lähtökohdista tähän hakukokonaisuuteen on koottu ruoka-aputoimijoiden verkosto, jonka yhteistoiminta on tiivistynyt vuosittain. Tästä yhteistoiminnasta konkreettisina tuloksina on syntynyt Kirkkopalvelujen ylläpitämä ruoka-apu.fi nettialusta ja verkosto, Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry:n aluetyön verkosto sekä järjestöjen viikottaiset verkkotapaamiset Kirkkopalvelujen ja Sininauhaliiton toimesta. Myöskin erilaiset tapahtumat ja tämä yhteishakemus ovat yhteistoiminnan tuloksia. Parhaillaan kenttä järjestäytyy myös kriisin vuoksi uudelleen. Samaria on ottanut vastuuta Itä-Uudenmaan ja Kymin alueen järjestöjen ruoan saamisen varmistamiseksi, ns. järjestötukusta, joka pystytettiin pikavauhtia tukemaan tilapäistä tarvetta. Samankaltaisia järjestelyjä syntyy eri puolilla ja myös kaupungit ja kunnat ovat niissä mukana, ainakin verkostona. Aiemmin perustetut järjestötukut ovat nyt enemmän yhteistoiminnassa toisten järjestöjen kanssa, kuin aiemmin.

Olemme koonneet neljännelle hakukierrokselle entistä kattavamman valtakunnallisen hankekokoisuuden, jonka valmisteluun ovat osallistuneet Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry, ADRA Finland säätiö sr, ViaDia ry sekä Samaria rf. Lisäksi hankevalmistelussa on kuultu Kirkkopalvelujen, Sininauhaliiton, SPR:n ja Valtakunnallisen työttömien yhdistyksen edustajia.

Samaria toteutti sähköisen hakuprosessin 1.-7.4.2020, niille toimijoille, jotka halusivat osallistua yhteiseen hakemukseen ja jotka ovat samalla sitoutuneet kehittämään ruoka-aputyötä osaltaan. Tämä hankehakemus on kattavin koskaan Suomessa toteutettu ruoka-apuun liittyvä järjestötoimijoiden hankekokonaisuus.

¹ Laihiala 2018, 7.

² Laihiala 2018, 17.

2. Hakukokonaisuus

Kyseessä on 64 järjestön yhteishanke, jossa välillisesti on mukana 102 järjestöä, koska aiemmasta hakukierroksesta poiketen, valtakunnallinen ViaDia ry koordinoi valtakunnallisesti ruoka-aputyön perustarpeet koko ViaDia järjestökentän tarpeisiin. Mukana on myös valtakunnalliset toimijat Pelastusarmeijan säätiö sr sekä ADRA Finland säätiö sr sekä valtakunnallisia ja maakunnallisia suuria ns. järjestötukkuja sekä tunnetuimmat valtakunnalliset ruoka-avun jakajat. Hankkeesta valtaosa kohdistuu suoran ruoka-avun toimintaan ja noin 10%, Samaria rf:n, ViaDia ry:n sekä Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry:n valtakunnalliseen hankkeen koordinointi- ja kehittämistyöhön.

Hakukokonaisuuteen on liitetty Samaria rf:n sekä ViaDia ry:n yhteistyössä tehtävä hankekoordinointi, joka tarkoittaa hankkeen teknistä toteutusta, hankeneuvontaa sekä järjestötalouden ja hallinnon kehittämiseen tähtäävää koulutustoimintaa valtakunnallisesti. ViaDia ry koordinoi ViaDia ry:n jäsenjärjestöjen hankkeeseen kohdistuvat kysymykset ja Samaria rf muiden järjestöjen kokonaisuuden. Kokonaisvastuu ja pääkoordinaatio on Samarialla. Ensimmäinen järjestöhallinnollinen koulutus pidetään lokakuussa 2020, mikäli on saatu myönteinen rahoituspäätös.

Valtakunnallista kehittämistoimintaa ruoka-aputyössä jatketaan verkostoyhteistyöllä Samaria rf:n, Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry:n, Kirkkopalvelut ry:n ruoka-apu.fi -toiminnan, Suomen Punaisen Ristin, Valtakunnallisen työttömien yhdistyksen, Sininauhaliitto ry:n, ViaDia ry:n, Suomen Pelastusarmeijan säätiön sekä ADRA Finland säätiön kesken.

Ruoka-aputyön valtakunnallista näkyvyyttä edistetään Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry:n toimesta, joka järjestää kenttää yhdistävän ja näkyvyyttä antavan Hävikkiruokafestarit Helsingissä, heti kun se koronavirusepidemian vuoksi on mahdollista.

Kaikki tässä hakemuksessa mukana olevat 66 järjestöä ja niiden alajärjestöt ovat lupautuneet liittymään Kirkkopalvelujen Stean projektitoiminnan kautta luotuun ruoka-apu.fi järjestelmään, mikäli ne eivät jo ole siinä mukana.

Hankekokonaisuus muodostaa ainutlaatuisen yhtenäisen ja koko ruoka-aputoimijoiden verkostoa kehittävän hankekokonaisuuden, joka toteutetaan 283 paikkakunnalla, 129 kunnassa ja 380 ruoan jakopisteessä, joka kattaa maantieteellisesti Ahvenanmaata lukuunottamatta kaikki Suomen 18 maakuntaa maakunnat.

Hankkeessa mukana olevat tahot jakavat lähes 18 miljoonaa kiloa ruoka-apua, joka on noin 5,2 miljoonaa ruokakassia 450 000 hakijalle sekä yli 620 000 ruoka-annosta (arviolta noin 200 000 eri henkilöä on avun piirissä).

Koronakriisin vaikutukset hakemukseen

Valtaosa hakijoista ilmoittaa koronakriisin heikentäneen yhdistyksen taloudellista asemaa ja lisänneen tarvikekustannuksia sekä kuljetuskustannuksia. Tarvikekustannuksissa korostuvat hygienia-, puhdistus- ja pakkaustarvikkeet. Hankkeen avustuksen käyttöajan toivotaan alkavan jo 1.6.2020, tästä johtuen.

Koronakriisi on viimeistään osoittanut, että yhteiskunnassa tapahtuu aika-ajoin sen kaltaisia asioita, joita hyväkään perusturva ei voi kattaa. Tällaisia viime vuosikymmeninä tapahtuneita tilanteita ovat olleet 1990-luvun lama, 2008 taloustaantuma, 2016-2017 toimeentulotuen siirtymisestä kunnilta Kelaan aiheutuneet perusturvan maksuviiveet ja nyt koronavirusepidemia. Kaikissa näissä ruoka-apu on osoittautunut tarpeelliseksi ja tuonut nopean paikallisen avun ihmisille. Siksi toivomme, että maksatuspyyntöjen aikaistaminen voitaisiin huomioida yhtenä kriisistä kärsiviä ihmisiä tukevana toimenpiteenä.

3. Avustusten jakautuminen hankkeen sisällä

Avustusta varten Samaria rf avasi sisäisen sähköisen hakemusmenettelyn 1.4.2020, jossa se käytti hyväkseen sähköistä Webropol-alustaa. Avustushakemuksia tuli määräaikaan, 7.4.2020 klo 23.59, mennessä 66 kpl. Näistä hylättiin kaksi, koska toinen oli uskonnollisen yhdyskunnan hakemus ja toinen oli ViaDia ry:n alayhdistyksen hakemus, josta oli sovittu että pääjärjestö hakee yksin kaikkien ViaDia-järjestöjen puolesta. Huomioitava on että aiemmin ViaDia ry sekä sen alajärjestöt hakivat itsenäisesti omina hakemuksinaan, mutta nyt ViaDia ry:n kokonaisuus on yhdellä hakemuksella. ViaDia ry vastaa itse siitä, että sen avustuksen käyttö on valtionavustuslainmukaisesti toteutettu. Tämä huomioiden avustushakemuksia tuli aiempaa vuosia enemmän ja näin huomioiden tämä on 102 järjestön yhteishakemus.

Avustushakijat on jaoteltu toimintalogiikan mukaisesti:

1. Paikalliset ruoka-apua jakavat toimijat, pienet (summa enintään 9 000 euroa)
 - arvioitiin yhdistyksen hakemuksen toteuttamiskelpoisuus
 - arvioitiin hakemuksessa ilmoitettujen koko luokkien todenmukaisuus
 - verrattiin hakemuksia vastaavan kokoisten järjestöjen hakemuksiin
 - arvioitiin hakemuksen perusteella järjestön taloudellinen asema ja muualta saadut avustukset
 - arvioitiin paikkakunnan kokonaistilannetta ja ruoka-aputyön kokonaisuutta alueella
2. Paikalliset ruoka-apua jakavat toimijat, suuret (summa enintään 18 000 euroa)
 - arvioitiin yllämainittujen seikkojen lisäksi järjestön toiminnan ja taloudellisen tuen tarvetta, huomioiden sen, että myös henkilöstökustannuksia on pientä toimijaa enemmän
3. Logistiikka-apu toisille järjestöille (summa enintään 18 000 euroa)
 - arvioitiin toimijan merkittävyyttä monien toimijoiden välisessä logistiikassa
4. Alueelliset (maakunnalliset) järjestötukut, pienet (summa enintään 30 000 euroa)
 - edellisten arviointiseikkojen lisäksi, arvioitiin toiminnan merkitystä alueellisesti ja maakunnallisesti
5. Ylimaakunnalliset järjestötukut, suuret (summa enintään 80 000 euroa)
 - arvioitiin toiminnan merkitystä valtakunnallisen järjestöjen yhteistoiminnan kannalta
6. Valtakunnalliset järjestöt, joilla merkittävä ruoka-aputyö tai merkittävä asema yhteistoiminnan onnistumisessa (summa enintään 200 000 euroa)
 - edellisten lisäksi arvioitiin toiminnan laajuutta ja avustuksen määrää per toimipiste tai alayhdistys
 - arvioitiin järjestön hakemuksen merkitystä yhteistoiminnan edistämisessä
7. Kehittämisen-, tuki- ja koordinaatio (summa enintään 60 000 euroa)
 - arvioitiin edellisten lisäksi toiminnan keskeisyyttä yhteisen hanketoiminnan onnistumisessa

4. Hankkeessa mukana olevat järjestöt

		Käyttötarkoitus	Y-tunnus	Sovitettu
1	ADRA Finland säätiö sr	Autonkuljettajan, pakkaajan, jakelijan palkkauskustannuksiin, kuljetuskustannukset, vuokrat, autokulut, hankinnat	2325546-0	25 000,00
2	Aurinkoinen Hymy ry	Autokulut, toimitilavuokrat ja sähkö, palkkatuettujen kustannuksiin	2707846-5	10 000,00
3	Dagcentret Hyddan rf	Lönekostnader, El, logistikkostnader, små inköp	1756691-6	8 000,00
4	Elämän Eliksiiri ry	Toimitilakulut, ajoneuvokulut, kone- ja kalustokulut	2071134-4	25 000,00
5	Espoon Diakoniasäätiö sr	Espoon Ruoka-apuverkoston koordinaatiotyön henkilöstökulut, -kulut ja ruoka-aputoiminta	0237382-0	10 000,00
6	ESTERY - Etelä-Savon Hyvinvointijärjestöjen tuki ry	Kuljetus-, varastointi-, pakkaus-, jakokustannukset, autonkuljettajan palkat, vuokrat ja toimitilakustannukset	22253658-6	10000,00
7	From Waste to Taste ry	Palkkakustannukset, laitehankinnat ja pakkaustarvikkeet	2747771-4	6 000,00
8	Haminan ruoka-apu ry	Kuljetus-, varastointi ja pienhankintakustannukset	3082693-8	14 000,00
9	Hattulan Helluntailähetys ry	Kuljetus-, jakokustannukset, toimitilakulut, palkkauskustannukset	0426358-8	4 000,00
10	Hyvinkään Toimari ry	Kuljetus-, varastointi-, pakkaus-, jakokustannukset, palkat, vuokrat ja toimitilakustannukset	1463735-2	10 000,00
11	Hyvä Arki ry, Den Goda Vardagen rf	Kuljetuskulut, autonkuljettajien palkkakustannukset, kylmätilan lisähankinta	1046734-1	30 000,00
12	Hämeenlinnan Helluntailähetys ry	Palkkakustannukset, tarvikekulut, kiinteistökulut, kuljetuskulut	0217914-7	6 000,00
13	Hämeen Mokia ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1491776-8	30 000,00
14	Idän pelto ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2223667-1	1 000,00
15	Jeesus Cafe Ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), palkkakustannukset	2409444-3	5 000,00
16	Joosua Missio ry	Palkkauskustannuksiin	2165216-3	18 000,00
17	Jyväskylän Katulähetys/Ruokapankki	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), palkkakustannukset	0208192-4	8 000,00
18	Kokkolan päiväkeskus ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2410955-3	6 000,00
19	Korson ruokapalvelu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1613644-7	9 000,00

20	Kotimaisen avustustyön liitto ry	Hävikkifestareiden järjestämiseksi	2756174-8	30 000,00
21	Lakeuden Ruoka-apu ry	Kylmäauton hankinta, palkkakustannukset, logistiikka, varastointi	2883849-7	50 000,00
22	Leivänmurtajat ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (autokulut)	1576375-6	8 000,00
23	Life and Light ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), palkkakustannukset	rek.220.798	8 000,00
24	Loviisan Ankkuri ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), pakettiauton hankinta	2838620-8	8 000,00
25	Loviisan kristillinen kahvilayhdistys Alfa & Omega / Kristliga Cafeförening i Lovisa ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, autokulut)	3052865-8	5 000,00
26	Luukkaan Pysäkki ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2210901-5	14 000,00
27	Lähi-Idän Lähetys ry	Vuokra-, palkkaus-, tarjoilu- ja pakkaus- sekä kuljetuskustannukset	1507318-1	10 000,00
28	Länsi-Vantaan rukoushuoneyhdistys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	0699132-7	10 000,00
29	Manna-Apu ry	Palkkakustannukset, hygieniä ja työturvavarusteet, logistiikkamenot	1084428-2	20 000,00
30	Margaritès ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, autokulut) sekä kylmälaitteiden hankinta	1778280-3	5 000,00
31	Muuramen Mannatupa ry	Toimitilakulut ja it-kulut	2821407-8	10 000,00
32	Myrskylyhty ry	Kuljetus- ja kylmäsäilytyskustannukset	1849651-8	10 000,00
33	Mäntsälän helluntailähetys ry	Koronavirustilanteen lisäkustannukset, kuljetus- varastointi ja palkkauskustannukset	0129258-6	80 000,00
34	Operaatio Avoin Ovi ry	Palkkakustannukset, kylmäauton ostot tai leasingkustannukset, kylmäkaluston hankinta, toimitilakulut	2581575-9	30 000,00
35	Operaatio Ruokakassi ry	Ruoka-aputyötä suorittavien henkilöiden palkkauskustannuksiin sekä jakeluautojen kustannuksiin	2367603-8	45 000,00
36	Oulun Rajakyläyhdistys ry	Kuljetus-, varastointi-, pakkaus- ja jakelukustannuksiin	1580705-0	6 000,00
37	Palvelu- ja lähetysyhdistys Toivontähti ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), toimitilakulut	2685382-9	4 000,00
38	Parempi Arki ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), palkkakustannukset	2232749-3	12 000,00

39	Raahen Vapaaehtoiset ry	Talkoolaisten vakuutukseen, toimitilakuluihin, kuljetus- ja jakelukustannuksiin	2860687-2	7 000,00
40	Rakkauden Valloittamat ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1804032-6	3 000,00
41	Rantakotiyhdistys Kipinä ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1905687-2	5 000,00
42	Rauhan Majakka ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2269091-1	4 000,00
43	Rauman Seudun Katulähetys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), varaston muutostyöt	0864770-6	25 000,00
44	Samaria rf	Hankkeen koordinointiin, palkkakustannuksiin, matkakuluihin sekä ohjelmistomaksuihin	0130415-3	60 000,00
	Samaria rf	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)		23 000,00
45	Samarian Apu ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), kylmälaitteiden hankinta	3078561-1	5 000,00
46	Satakunnan Elämän Leipä Sinulle Ry	Hygieniatarvikkeet, kuljetuskulut, tarvikekustannukset	1859796-8	10 000,00
47	Sininahasäätiö sr.	Kuljetus-, varastointi ja hankintakustannukset	0222440-3	5 000,00
48	Suomen Idäntyö UP ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1455511-1	40 000,00
49	Suomen Pelastusarmeijan Säätiö sr	Palkkakustannukset, kuljetuskustannukset sekä ruoanhankintakustannukset	0116985-2	50 000,00
50	Suomen Siniaalto ry	Palkkaus, toimitilakulut, kuljetuskulut, kylmiön ja jääkaapin hankinta	2002137-8	3 500,00
51	Sydänyhteisö ry	Toimitilakulut sekä hygieniatarvikkeet	2695222-9	3 500,00
52	Taivas on auki ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet) sekä tarvikeostot	2502346-0	5 000,00
53	Takaisin Elämään ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), palkkakustannukset	1611377-1	10 000,00
54	Toivon Portti ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1966813-1	10 000,00
55	Tukikohta diakonia ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet) sekä kylmälaittehankinnat	2709403-5	10 000,00

56	Turun katulähetys ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, autokulut)	0142261-9	8 000,00
57	Uloskutsutut ry, De Utkallade rf	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2568799-6	6 000,00
58	Vaasan ruoka-apu ry/Mathjälp Vasa rf	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	2678105-2	30 000,00
59	Vanhamoision Yhteiskristillinen Keskus ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet)	1895700-3	10 000,00
60	Vantaan Apuraide ry	Kuljetus-, varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, polttoaineet), palkkakustannukset	2679226-1	18 000,00
61	Veikko ja Lahja Hurstin laupeudentyö-Hurstinapu ry	Pakettiauton hankintaan, työntekijän palkkauskustannuksiin sekä logistiikkatilan muutostöihin	1980574-9	35 000,00
62	ViaDia ry	Avustuksen koordinointiin, kuljetus-, varastointi-, jakelu, valmistus, pakkaaminen sekä hygieniatarvikkeet	0217041-7	200 000,00
63	Väentupa ry	Palkkaus, kylmälaitteiden hankinta, varastointi, toimitilakulut	0751078-3	4 000,00
64	Vänstugan i Ekenäs rf	Kuljetus- varastointi ja jakelukustannukset (vuokrat, sähkö, autokulut), tarvikkehankinnat	1071012-9	10 000,00

Hakemuksen yhteenlaskettu kokonaisumma on **1 200 000,00** euroa

Hankkeen talousarvio:

Samaria rf hallinnoi hankekokonaisuuden. Tämän hakemuksen liitteenä oleva talousarvio koskee hallinnon osuutta (60 000 euroa) sekä Samaria rf:n ruokatyön osuutta (23 000 euroa). Talousarvion kohdassa muut kustannukset on merkitty siirtosopimuksella edelleen mukana oleville järjestöille merkinnällä 'siirrettävä avustus'.

Kun hankkeen hyväksytty määrä on tiedossa ja jokaista järjestöä koskeva avustussumma jonka, järjestöt laativat erillisen talousarvion jokaisen osahankkeen osalta ja se toimitetaan Sosiaali- ja terveysministeriöön hankeasiakirjojen liitteeksi. Nyt järjestöt ovat hakeneet ministeriön julkaiseman hakuilmoituksen mukaisen kokonaisavustuksen määrän. Yhteensä järjestöjen hakusumma oli yhteensä 2 498 645,80 euroa, joka tässä kuvatun arviointiprosessin kautta on soviteltu mahdolliseen maksimiummaan, 1,2 miljoonaan euroon.

Järjestöjen edunvalvonta:

Järjestöt ovat tässä hankekokonaisuudessa omasta tahdostaan. Kukaan ei voi edustaa ruoka-aputyötä tekeviä järjestöjä yksin. Osa järjestöistä toimii perustamansa Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry:n kautta, ruoka-apu.fi toimii yleisenä keskinäisen viestinnän edustajana ja Samaria rf koordinoi yhteistä valtionavustuksen hankekokonaisuutta, sekä toimii konsultatiivisesti järjestökentään nähden, etenkin talous- ja hallintokysymyksissä.

5. Avustuksella tavoitellut tulokset ja vaikutukset

Hanke tavoittaa arviolta 200 000 ruoka-avun tarvisijaa, joille jaetaan noin 5 800 000 ruoka-annosta ja/tai ruokakassia. Tämän lisäksi ruoka-avun ympärille järjestettyyn yhteisölliseen toimintaan osallistuu noin 60 000 ihmistä. Ruoka-avustustoiminta tapahtuu järjestöjen yhteistyönä 283 paikkakunnalla, 129 kunnassa ja 380 jakopisteestä, jotka ovat jakautuneet maantieteellisesti koko Suomen alueelle, Ahvenanmaata lukuunottamatta.

Järjestöjen yhteistoiminta luo yhteisiä käytäntöjä, joita voidaan koota, edelleen kehittää, istuttaa ja jatkokehittää valtakunnallisten järjestöjen yhteistyöverkostoissa, hanketyöryhmissä sekä kehittämishankkeen ja valtakunnallisten toimijoiden järjestämissä tapaamisissa ja koulutuksissa. Näitä vaikutuksia tullaan arvioimaan osana tämän hankkeen arviointi- ja raportointitoimintaa.

Samaria rf kerää järjestöiltä hankkeen aikana 1-2 kertaa arviointitietoa, käyttäen hyväksi Webropol-alustaa sekä teemahaastatteluja, joista kerätystä tiedosta työstetään Ruoka-avun arviointi- ja selvitysraportti. Valtakunnallisten järjestöjen koulutukset ovat osa hankkeen vaikutustoimintaa.

Hankkeen vaikutuksesta osallistujien ruoka-aputyö kehittyi edelleen osallistavaksi ja verkostomaiseksi, mikä parantaa toimijoiden välisten verkostojen tehokkuutta.

Ruoka-aputoimijoiden kenttä on muuttunut näkymättömästä näkyväksi. Sen laajuus, kattavuus ja yhteiskunnallinen merkitys on hahmottunut vuosi vuodelta kenttää yhdistävän hanke- ja rahoitustoiminnan vuoksi. Mutta edelleen kentän on yhdistyttävä ja löydettävä toimintatapoja, jolla se asettuu näkyväksi ja toimivaksi osaksi kansalaisyhteiskuntaamme ja sen rahoitusmekanismeja. Tämän hankejakson aikana järjestöt, eduskunta ja hallitus käyvät keskusteluja, joissa etsitään tulevaisuuden ratkaisuja, joissa järjestösektori voisi olla osa hyvinvointiyhteiskunnan tukirakenteita ruoka-aputyön avulla. Järjestöt ovat olleet olemassa, mutta ne eivät ole olleet näkyvissä, niillä ei ole ollut aiemmin edunvalvontaa tai järjestelmää, jolla ne keskustelevat virallisen Suomen kanssa. Järjestökenttä elää rahoituksellisesti epävarmassa tilanteessa, joka tulisi ratkaista pysyvällä rahoituksella. Aito kansalaistoiminta edellyttää verkottunutta vapaaehtoisuuteen perustuvaa edunvalvontaa. Tämä hanke haluaa osaltaan osallistua tähän keskusteluun ja ratkaisun löytämiseen.

6. Hankkeen käytännön toteutus

Hanketta valmistelleet toimijat ovat laatineet yhdessä yleiskriteerit, joilla mukaan tulevia hankkeita on arvioitu tähän hakemukseen.

Arviointikriteerien pääkohdat ovat olleet:

1. Alue- ja paikkakuntakohtainen vertailu paikkakunnan sisällä sekä valtakunnallisesti alueiden ja paikkakuntien vertailu,
2. Samarian järjestämisen sisäisen hakemuksen tiedustelemat ruoka-avustuksen järjestökohtaiset asiakasmäärät, suhteessa toimintakertomukseen sekä haettuun avustukseen,
3. STM aiemmat linjaukset ja hakuilmoituksessa mainitut painotukset,
4. Palkkauskustannuksissa arvioitu hakeneen järjestön, muuta toimintaa, muiden palkattujen ja vapaaehtoisten määrä suhteessa hakemukseen ja toiminnan laajuuteen,
5. Järjestöt on jaoteltu toimintalogiikan mukaisesti, jossa määritelty avustusten suuruus.

6. Arviointiryhmälle tuntemattomien hakijoiden kohdalla on tehty tarkempi taustaselvitys,
7. Alueellisen toiminnan kattavuus, pääperiaatteena että alueellista toimintaa voidaan kehittää vain jos alueella on kattava yhteistyöverkosto sitä toteuttamassa,
8. Arvioitu jokaisen hankehakemuksen kohdalta, vastataanko tällä hakemuksella tarpeeseen vai kehitetäänkö uutta tarvetta.

Samarian sisäisessä hakuprosessissa hakemusten yhteenlaskettu summa oli 2,55 miljoonaa euroa, joka oli huomattavasti suurempi, kuin haettava kokonaisavustus. Hanke summat on soviteltu aiemmin kuvatun hakukriteeristön mukaisesti.

Hakukriteereillä saatiin tehtyä 14.4.2020 mennessä 64 järjestön hakukokonaisuus. Prosessin aikana on oltu yhteydessä moniin hakijoihin sekä muihin alueellisiin toimijoihin, jotta perusteet hakemuksen määrälle ja toiminnolle on voitu ymmärtää oikein.

Hyväksytty hakukokonaisuus, STM rahoituspäätöksen jälkeen toteutetaan 1.6.2020 alkaen, mikäli hanke saa hyväksytyt rahoituspäätöksen, laatimalla mukana olevien järjestöjen kanssa siirtosopimus, jonka edellytykset nousevat STM:n siirtosopimusmallista, mutta siihen lisätään myös valtakunnallisen hakukokonaisuuden arviointia tekevien ja kehittävien järjestöjen kanssa yhdessä sovittuja reunaehtoja, jotka edistävät järjestöjen yhteistoimintaa sekä toisten järjestöjen että valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Siirtosopimuksen allekirjoittaneille järjestöille pidetään Samarian ja ViaDia ry:n toimesta hanketaloutta ja järjestön hallintoa koskeva koulutus sekä anotaan ennakkomaksu järjestöjen käyttöön.

Toiminnan seuranta ja valvontaa toteutetaan Samarian, ViaDia ry:n sekä Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry:n yhteistyönä sovitusti. Päävastuun kantaa Samaria rf. Valvontaa tukee säännöllinen yhteydenpito ja viestintä, jota varten Samaria on parantanut teknisiä valmiuksia erilaisten sähköisten alustojen käyttämisessä. Hankevalvonnan tilintarkastuksellinen päävastuu on Samaria rf:n käyttämällä tilintarkastusyhteisö Oy Audit Green & Backman Ab:llä, joka laatii ohjeet paikallisille toiminnantarkastajille sekä tilintarkastajille ja tiedottaa mukana olevia järjestöjä niistä kirjanpito- ja teknisisistä tarpeista, joita sillä on esittää hankkeen ajalle.

Hankkeen kehittämistyöryhmä, joka koostuu mukana olevista valtakunnallisista järjestöistä, kokoontuu hankkeen aikana säännöllisesti ja luo yhteisen toiminnan kehittämiseen tähtäviä toimenpiteitä, malleja ja suosituksia sekä käy neuvotteluja toisten merkittävien järjestötoimijoiden sekä valtion ja kuntien edustajien kanssa.

Hanke päättyy 31.12.2021, jonka jälkeen syntyneitä kustannuksia ei hyväksytä. Mikäli hankkeessa ei ilmene mitään poikkeuksellista, se pyritään rajaamaan suunniteltuun toimintakauteen, eikä avustuksen käyttöajan pidennystä hyödynnetä kuin erityistilanteissa, joista ollaan erikseen yhteydessä ministeriöön.

Hankkeen loppuraportti sekä kaikkien mukana olleiden järjestöjen kirjanpito- ja tilintarkastus sekä projektien yksityiskohtaiset talous- ja seurantatiedot kerätään Samarian toimesta 30.4.2022 mennessä, ja Samaria toimittaa ne yhdessä arviointiraportin kanssa ministeriöön viimeistään 31.5.2022.

7. Hankesuunnitelman laadinta ja taustaorganisaatiot

PÄÄKOORDINAATTORI

Samaria rf
Y-tunnus 0130415-3
Asentajantie 12
06150 Porvoo
puh. 010 2313 700
samaria-center@samaria.fi

Toiminnanjohtaja Ismo Valkoniemi, puh. 040 741 5577, ismo.valkoniemi@samaria.fi
Taluspäällikkö Maarit Eskola, puh. 050 353 7756, maarit.eskola@samaria.fi
Projektiassistentti Kjell Carlsson, puh. 045 318 5838, kjell.carlsson@samaria.fi

Kotimaisen avustustyön liitto Koa ry

Toimintakoordinaattori Nina Havia, puh. 045 220 5759, nina.havia@koary.fi

Hankeesta ovat tiedottaneet edellisten toimijoiden lisäksi omia jäsenjärjestöjään ja verkostojaan:

Sininauhaliitto ry, Kirkkopalvelut ry sekä järjestön ruoka-apu.fi

Sininauhaliitto ry ja Kirkkopalvelut ry ovat ilmoittaneet, että eivät osallistu tässä hakukierroksessa omalla hakemuksella.

Yhteistyössä koordinoinnin ja koulutusten suunnittelussa mukana ollut lisäksi:

ViaDia ry

Toiminnanjohtaja Kristian Vilkmán, puh. 0400 499 999, Kristian.vilkmán@viadia.fi